

Srbsko, Bela Crkva, Kruščice, České Selo

Květen v Srbsku

Stanislav Havel

Svatojánský pohár

Svatojánský pohár je více než fotbalové setkání českých krajanů a jejich přátel při posvícení v Českém Sele. Potkávají se staří dobří kamarádi, plánují se další akce, vyprávějí se životní příběhy a k tomu se trochu sportuje. Vše navazuje na tradici populárního posvícenského fotbalového zápasu mezi „starými“ a „mladými“, který se zde pravidelně hrával.

Letošní druhý ročník začal mší svatou v kostele Jana Nepomuckého a poté se sešlo na hřišti za místním Českým domem sedm týmu k samotnému turnaji. Sportovní zápolení slavnostně otevřel velvyslanec České republiky v Bělehradě Tomáš Kuchta a zazněly také státní hymny.

Mezi vzácné hosty patřil tým Ambasády České republiky z Bělehradu a již tradičně přijeli Češi z Rumunska, a to z Gerníku a Eibenthalu. Z celkového prvenství se ale radovali hosté z nedalekého Vračev Gaje, kteří ve finále přehráli krajany z Kruščice. O třetí místo se podělil Gerník s Eibenthalem.

Po slavnostním předání pohárů a diplomů pak následovalo přátelské setkání v Českém domě.

Křest knihy průvodce srbským Banátem

Dobrovolníci z Hnutí Brontosaurus jezdí pomáhat do srbského Banátu již jedenáct let. Při těchto pobytech nejen pracovali, ale dokázali se projít po téměř všech českých stopách v širokém okolí Českého Sela. Vše dobře nafotili, popsali a zapsali si kontakty. Všechny tyto užitečné záznamy pak můžete najít v turistickém Průvodci srbským Banátem. A nejen to. V této knížce je popsána historie příchodu Čechů do Banátu, místní příroda, jednotlivé vesnice a také zde můžete najít mapu a tipy na výlety.

Křest knihy se odehrál před Svatojánským turnajem 14. května v Českém domě v Českém Sele a pro zájemce je kniha k dispozici v Českém Sele nebo napište na Hnutí Brontosaurus.

Den České národní rady

Svátek svatého Jana Nepomuckého se v Srbsku slaví také jako den České národní rady. Celé setkání bylo naplánováno do kostela Jana Nepomuckého v Českém Sele, kde předseda sdružení pan Jaroslav Hoc seznámil všechny přítomné s prací Rady a k tomu zazpívala sbor *Bela musika* z Bele Crkve. Poté byl na programu společný koktejl v českoselském Českém domě.

Oslava svatého Urbana

Vinice v okolí města Bela Crkva byly kdysi známé evropské produkce vína. A mezi zdejší nejznámější vinaře patřili němečtí a čeští přistěhovalci. Před dvě sty lety postihla belocrkanské vinaře ale velká neúroda, která měla negativní vliv na mnoho místních obyvatel. Byla proto vystavěna velká socha patrona vinařů svatého Urbana, u kterého se vždy koncem května konala prosebná setkání za dobrou úrodu. Po nuceném odchodu Němců po druhé světové válce převzali tuto iniciativu čeští krajané a my se snažíme tuto tradici udržovat do dnes.

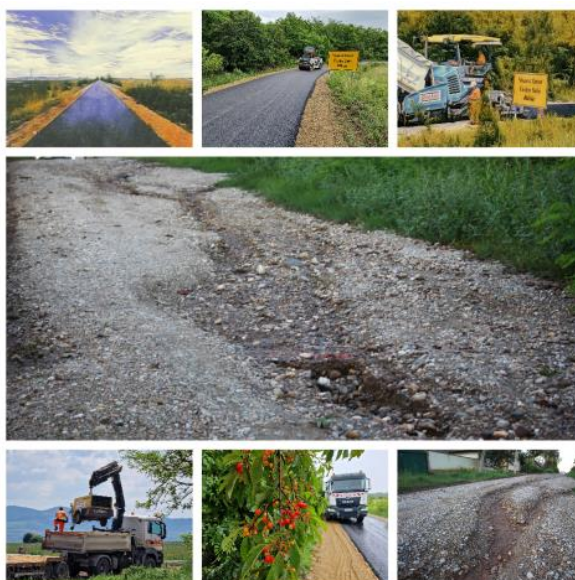
Abliánská sova

České Selo je zajímavé tím, že zde žije několik druhů sov. A meze nejpočetnější patří sova pálená, kterých tu žije několik kusů a jedna soví rodina se zabydlela přímo v bývalé místní škole. Tohoto faktu využila výtvarná umělkyně a česká krajanka Tereza Stamenković Klepáček a připravila výtvarnou dílnu s názvem *Abliánská sova*. Děti před Českým domem v Českém Sele vyráběli z hlíny různé druhy sov anebo sovy zkoušeli zobrazit na papír.

Nová silnice do Českého Sela

Kvalita cesty do Českého Sela významně ovlivňovala historii této vesnice. Můžeme uvést jeden příklad za všechny. V sedmdesátých letech minulé století se kvůli pracovním povinnostem a špatné blátivé cestě téměř polovina obyvatel Českého Sela vystěhovala do okolních měst a již nebylo dost dětí a musela se zavřít škola. Později se vybudovala betonová panelová cesta, která je již přes 40 let stará a neplná svoji funkci. Na posledním setkání českého a srbského prezidenta zazněla prosba českých krajanů o novou silnici a jejich přání bylo za několik měsíců splněno. Kromě příjezdové silnice do Českého Sela byla vyasfaltována jedna cesta v Kruščici.

USA, Chicago

Závěr školního roku v TGM

Kristýna Horáčková

Závěr školního roku byl v české škole T. G. Masaryka opravdu nabitý. Americké školy končí často už během druhé poloviny května, bylo proto potřeba vše stihnout dříve, než se nám děti rozjely na prázdniny.

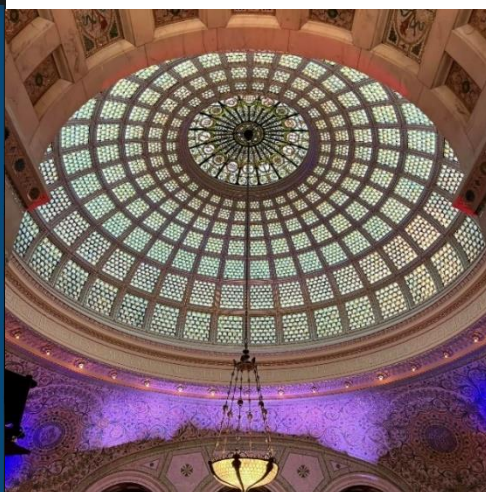
Tento rok se nese ve znamení důležitých výročí, týkajících se bývalého starosty Chicaga Antonína Čermáka, který byl českého původu. V březnu (konkrétně 6. 3.) jsme si připomínali 90 let od jeho úmrtí a první květnový víkend jsme na mnohem větší a veselejší akci oslavili 150. výročí jeho narození. S dětmi jsme nasedli na žlutý školní autobus a vydali se na Český národní hřbitov, kde má Anton Cermak (jak zněla americká verze jeho jména) rodinnou hrobku. Na hřbitově jsme se setkali s přímými potomky bývalého starosty, se zástupci města Kladna (kde se Čermák narodil) a zastoupení měl i český konzulát. O program se postarala zpěvačka Lenka Lichtenberg, která krátce před příletem do Chicaga získala hudební cenu Juno (kanadská verze ceny Grammy). A zapojili jsme samozřejmě i naše žáčky – nejmenší připravili papírový dort, starší se oblékli do „čermákovských“ kostýmů a předvedli společně pásmo, týkající se života Antonína Čermáka. Na akci byli pozváni i rodiče, dospělí studenti češtiny a kdokoliv, kdo měl zájem dozvědět se něco nového o českých stopách v Chicagu.

O významu Antonína Čermáka pro Chicago svědčí i fakt, že se 9. května (přímo na den výročí narození) konala na jeho počest velká recepce, a to přímo v jednom

z nejreprezentativnějších míst ve městě – Chicago Cultural Centre. Oslava byla organizována organizací Sister Cities a dorazila na ni i paní starostka Lori E. Lightfoot. Ta dokonce prohlásila 9. 5. významným Dnem Antona Cermaka.

Na fotografiích: učitelský sbor TGM, oficiální pozvánka na akci, kupole Chicago Cultural Centre, starostka Chicaga Lori E. Lightfoot během projevu.

Během května jsme ve škole také přivítali několik vzácných hostů – výtvarnici a autorku komiksů pro děti i pro dospělé Lucii Lomovou a na několik dní i delegaci z Domu zahraniční spolupráce (DZS). Lucie se během svého pobytu věnovala jak dětem (v rámci sobotní školy), tak dospělým – uspořádali jsme s ní příjemný večerní program, plný vyprávění, čtení a malování.

Zástupci DZS byli přítomni na posledním sobotním vyučování tohoto školního roku, které pokračovalo besídkou a oslavou na školní zahradě. Následující den se s námi vydali na prohlídku Českého národního hřbitova a původně české čtvrti Pilsen/Plzeň.

Tento měsíc jsme také uspořádali poslední ze série online workshopů pro učitele – tentokrát zaměřený na literární téma. Vedení semináře „Arnošt Lustig a mladí HUMAN-isté“ se ujaly spoluzakladatelka a ředitelka Nadačního fondu Arnošta Lustiga Eva Lustigová a lektorka Mgr. Andrea Wendlíková. Tímto byl završen celoroční cyklus celkem 6 online setkání pro učitele a lektory.

vás srdečně zve na

SEMINÁŘ

ARNOŠT LUSTIG
A PROJEKT MLADÍ HUMAN-ISTÉ

Rumunsko, Svatá Helena, Gerník

Květen v českých vesnicích v Rumunsku

Klára Jíchová

Kromě běžné výuky ve škole a odpoledních aktivit nás v květnu s gernickými a helenskými dětmi čekala celkem čtyři folklorní vystoupení, a to na vzdělávacích akcích pro rumunské pedagogy (Gerník, Svatá Helena) a na akcích kulturních (Nová Moldava, Berzáška).

V závěru měsíce nás navštívila skupina fotografů v čele s Romanem Francem, kteří připravovali, a nakonec zrealizovali velkou skupinovou fotografii obyvatel Svaté Heleny. V průběhu týdne seznámili děti s historickou fotografickou technikou a nafotili nám jak školní fotky Svaté Heleny i Gerniku, tak kostelní sbor a řadu dalšího. Na fotografie se velmi těšíme, budou vyvolány tradičně.

Poslední květnovou sobotu se děti ze všech českých vesnic sjely do Eibenthalu na již tradiční sportovní den se Sportovní ZŠ Litvínov. Čekal nás den nejrůznějšího sportovního klání a her a také společný oběd. Sponzorem akce byl Český Banát, z. s.

Ve Svaté Heleně se nyní po několik týdnů účastním intenzivního nácviku na *Festival kostelních sborů*.

Veškerý zbývajíc čas pak se stážistkou Anežkou trávíme u počítačů, kde finišujeme Naučnou stezku Svatá Helena, Naučnou stezku *Poklady Gerniku*, knihy *Banátská kuchařka Svatá Helena*, *Hamparádí*, *Dějiny a tradice Svaté Heleny*, *Dvě století Svaté Heleny* a další projekty (zanášení nových stezek a tras do map, propagační materiály na oslavy 200 let apod.).

Chorvatsko, Daruvar

Květen v Chorvatsku

Bohdana Pěva Šolcová

Naše jaro divadelní Dolany

Divadelní zkoušky s dětmi 2. a 4. tříd v Základní škole Sirač vyvrcholily premiérou na „dětské divadelní přehlídce“ **Naše jaro divadelní v Dolanech**. Letošní účast na přehlídce byla velmi hojná. Z českých i chorvatských základních škol vystoupily děti s krátkými divadélky, recitacemi a jedním loutkovým divadlem. Pro děti ze Sirače jsem napsala divadelní hříčku **Na kopečku v Africe**, kde se v pohádkovém příběhu z černošské vesnice střídaly plošné loutky s herci, jejichž hereckými kolegyněmi byla paní učitelka Valentina a já.

Výtvarná soutěž Krysáci

V tomto měsíci došlo na vyhlášení výsledků **výtvarné soutěže Krysáci** v dalších kategoriích. První dvě místa v kategorii Základní školy 1. stupeň (model A) získaly

žačky 4. třídy České základní školy J. Růžičky Končenice a 3. místo žačka 4. třídy České základní školy J. A. Komenského Daruvar. V kategorii Základní školy (model C) zůstaly všechny tři ceny v Základní škole V. Nazora ve Virovitici. Ceny do soutěže věnovalo Divadlo Za2 Praha, Dům zahraniční spolupráce a vyslaná učitelka.

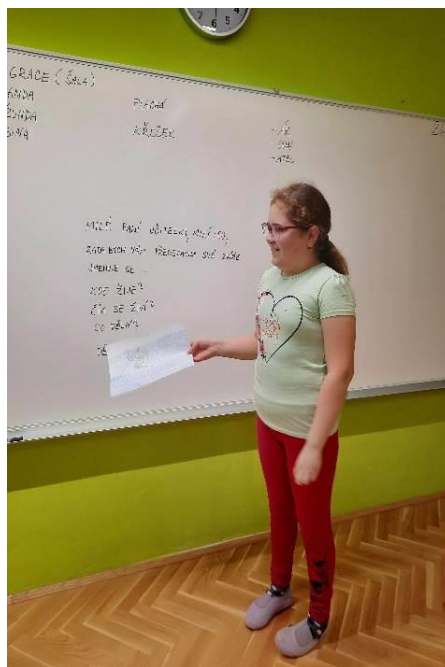
1. místo v kategorii Základní školy 1. stupeň (model A)

Kulatá výročí Jaroslava Haška

Velkým tématem tohoto měsíce byla ***kulatá výročí Jaroslava Haška***. S dětmi 1. stupně v českých i chorvatských základních školách jsme si vyprávěli o neobyčejném životě tohoto velikána české a světové literatury. Vysvětlovali jsme si, co znamená být spisovatelem-humoristou, co je humor a jak jej poznáme a hledali jsme k tomuto slovu synonyma. Také jsme se zastavili u významů neznámých slov vážících se k Haškově životu, např. bohém, tulák, mystifikace, legionář.

Zhlédli jsme krátký animovaný film **Aféra s křečkem** podle stejnojmenné Haškovy povídky, k němuž se vázaly otázky, které nám pomáhaly s porozuměním. Po krátkém kvízu jsme se pustili do mystifikace. Děti měly za úkol vytvořit podobně jako Hašek v časopise *Svět zvířat* živočicha, který neexistuje. Pomocí kresby vytvořily jeho podobu, do níž musely zakomponovat tři charakteristiky, které si vylosovaly, např. *tykadla, šupiny, drápy*. Vymyslely pro zvíře jméno a za pomoci návodných otázek (např. Kde žije? Čím se živí? Čím je zvláštní?), napsaly jeho krátkou charakteristiku a posléze ho svým spolužákům představily.

Brazílie, Nova Petrópolis

Naložili jsme 30 sklenic utopenců

Matouš Hartman

Nápad připravit utopence vznikl při jednom setkání se studenty, kdy jako obvykle došlo na téma české gastronomie. V Nové Petrópolis nikdo českou hospodskou delikatesu neznal, a tak se přímo nabízela idea workshopu, na kterém se studenti naučí utopence nakládat.

Česká kuchyně patří k tématům, které krajany zajímají nejvíce. Někteří uchovávají recepty po svých předcích, jiní vaří brazilské verze českých jídel, která se naučili podle internetu. Jakkoli je Brazílie kulturně bohatou zemí, v jídle se dost často omezí na maso s rýží a fazolemi a v restauracích se k pivu servírují hranolky s majonézou. Hlad po originálním jídle je tu velký.

Ne všechny české pokrmy ovšem lze v brazilských podmínkách připravit, většinou chybí ingredience. Nicméně na utopence jsou potřeba jen buřty (v tomto případě klobásy), cibule, česnek, ocet a koření.

V sobotu 20. května se tak v kulturním centru sešlo přes třicet studentů, kteří si chtěli českou delikatesu připravit. Jedna rodina přinesla dokonce čerstvý bobkový list, bylině se v místních podmínkách daří. Sál kulturního centra sice chvílemi nepříjemně zaváňel svařeným octem, ale nikomu to nevadilo. Studenti krájeli klobásy, cibule a česnek na kolečka. Protože tu nejsou k mání tradiční buřty, zvolil jsem uzené klobásy, které jsou buřtům svým složením velice podobné, jen mají jiný tvar. Koneckonců i v některých receptech na utopence se najde pokyn, abychom buřty nakrájeli na kolečka.

Jelikož je v jižní Brazílii právě podzim, studenti přinesli na workshop i semena borovic, která se tu v tomto období připravují na pánvi podobně jako v Evropě kaštiny. Vznikla tak pohodová atmosféra, kdy se vařilo a také jedlo. Studenti byli z workshopu nadšení, jen je mrzelo, že musí alespoň týden počkat, než budou utopenci k jídlu.

Austrálie, Adelaide

Květen v Československém klubu

Michaela Svojšová

V květnu se v Československém klubu v Adelaide slavil Den matek. Děti vyrobily pro své milované maminky papírová přání a společně jsme nacvičili pásmo lidových písní. Podávala se svíčková omáčka s houskovým knedlíkem a členky klubu obdržely symbolický dárek – mini láhev šumivého vína.

Jen pro zajímavost bych ráda uvedla, že našemu nejmladšímu zpěvákovi Kubovi jsou 4 roky a nejstaršímu Danielovi je 17 let.

14. května skončila v Art Gallery of South Australia (Jihoaustralské umělecké galerii) výstava děl Andyho Warhola, ikonického pop artového umělce se slovenskými kořeny. K vidění byly fotografie celé plejády kulturních osobností šedesátých až osmdesátých let 20. století, barevné tisky s Mickem Jaggerem, Marilyn Monroe nebo například legendární plechovky od Campbellových polévek. Nechyběla ani projekce autorových filmových snímků.

Zájem o Warholovu tvorbu byl mimořádný, o čemž svědčí i prodloužení návštěvní doby do pozdních večerních hodin v rámci posledního exhibičního týdne. Sama jsem do galerie zavítala hned třikrát, neboť jsem Warholovým výtvarným talentem byla zcela ohromena.

